

Lygiai prieš 25-erius metus Lietuvos Respublikos prokuratūroje, generalinio prokuroro A. Paulausko 1993 m. balandžio 2 d. įsakymu, įkurtas Kovos su organizuotu nusikalstamumu skyrius, davęs pradžią dabar prokuratūroje veikiantiems Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo (ONKT) padaliniams. Įsteigti tokį specializuotą padalinį 1993 m. kovo 3 d. nutarimu nusprendė Lietuvos Respublikos prokuratūros kolegija. Kiek vėliau analogiškai skyriai pradėjo veikti Vilniaus ir Kauno apygardų prokuratūrose, o 1995 m. pradžioje tokie skyriai buvo įsteigti visose apygardų prokuratūrose.

Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo padalinių prokurorai organizuoja, atlieka ikiteisminį tyrimą svarbiose bylose dėl nusikalstamų veikų, padarytų organizuotų grupių ir nusikalstamų susivienijimų bei jų narių, dėl korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų bei dėl nusikalstamų veikų, turinčių didelę visuomeninę reikšmę.

Pateikiame keletą įdomių faktų apie Lietuvos prokuratūros organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo padalinius ir jų veiklą.

- Lietuvos prokuratūroje įsteigti Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriai buvo pirmieji tokios specializacijos padaliniai visoje Europoje.
- Pirmaisiais metais Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriuose dirbo 17 prokurorų. Šiuo metu visoje Lietuvoje dirba 59 ONKT prokurorai bei 29 jų padėjėjai ir kiti specialistai. Prokurorai Rolandas Stankevičius ir Antanas Stepučinskas Generalinės prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo departamente dirba nuo pat šio padalinio sukūrimo.
- Per veiklos laikotarpį teismams perduotos baudžiamosios bylos dėl 32 banditinių gaujų ir nusikalstamų susivienijimų įvykdytų nusikaltimų, kurias tiriant išaiškinta daugiau kaip 100 nužudymų.
- Tik per pastaruosius 10 metų teismams perduota virš 6000 baudžiamųjų bylų dėl įvairių korupcinių veikų.
- Nuo 2008 m. įtarimai dėl nusikalstamų veikų valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams pareikšti daugiau nei 8000 asmenų. Maždaug dešimtadalis jų – aukščiausio

rango politikai, partijų vadovai, miestų merai ir vicemerai, savivaldybių tarybų ir administracijų bei jų padalinių vadovai, teisėjai, prokurorai, advokatai, įvairių institucijų vadovai, pareigūnai ir valstybės tarnautojai. Apkaltinamųjų nuosprendžių šiose bylose sulaukė daugiau nei 90 proc. teisiųjų.

- Tiriant nusikaltimus iš neteisėtos apyvartos išimti tūkstančiai šaunamųjų ginklų ir šaudmenų, daugiau kaip 3 tonos narkotinių ir psichotropinių medžiagų, išaiškintos keliasdešimt milijonų eurų vertės cigarečių kontrabandos.
- ONKT prokurorai organizuoja ir kontroliuoja ikiteisminius tyrimus dėl prekybos žmonėmis ar žmonių išnaudojimo vergijos sąlygomis. Vienas iš skaudžiausių pastarųjų metų tokio pobūdžio nusikaltimų – Švėkšnos socializacijos namuose vykusį prekybą vaikais ir naudojimas prostitucijai.
- Ikiteisminiai tyrimai ne kartą atlikti dėl itin pavojingų medžiagų kontrabandos. Prokurorai į teismą kaltinamuosius siuntė dėl radioaktyvių medžiagų kontrabandos ir laikymo bei branduolinės kuro kasetės pagrobimo iš Ignalinos AE.
- Išskirtinis tyrimas dėl kontrabandos – 8 sraigtasparnių „MI-8“ kontrabanda, o vienas iš pavojingiausių tarptautinių išaiškintų nusikaltimų – pasikėsinimas teikti materialinę paramą teroristinei grupei RIRA.
- Koncerno „East-Baltic-States-West“ (EBSW) byloje dėl 111 mln. litų (apie 23 mln. eurų) iššvaistymo bei valstybės garantuotų ir nesusigrąžintų 144 mln. litų (apie 30 mln. eurų) paskolų išaiškinta viena iš didžiausių išvaistytų sumų.
- Nuo 2014 metų Lietuvoje išaiškinta 12 asmenų, kurie įtariami šnipinėjimu. 5 asmenys jau yra nuteisti ir nubausti laisvės atėmimo bausmėmis.
- Už nuopelnus kovojant su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija ONKT padalinių prokurorai pelnė 13 valstybinių apdovanojimų, 23 buvo apdovanoti vardiniais ginklais. Per paskutinius 10 metų šių padalinių prokurorams skirti net 86 prokuratūros ir kitų institucijų apdovanojimai.

Lietuvos prokuratūros kovos su organizuotu nusikalstamumu ir
korupcija padaliniai švenčia 25-ąsias veiklos metines

